

Redaktör: Lars Rombo

Nr 359, utskrivet v 48 2021

Kära läsare!

Näst sista numret före jul. Det känns som en lång period innan dess men erfarenheten talar för att det går fort.

Och så har jag satt ner foten om avgifter för nästa år. Reserådet blir då en dryg hundralapp dyrare men det var flera år sedan senaste höjningen och Reserådet är fortfarande den överlägset billigaste informationskällan utan reklaminslag. Som plåster på prishöjningen (om det behövs) kommer jag att börja med en mer utförlig information om alla vaccinerna som kommer att helt likna dokumentet på 120 A4-sidor som ingick i vår tidigare grundutbildning.

Fråga: Jag har en kvinna i 40-årsåldern som ammar men håller på att trappa ner amningen då hon ska åka på utlandstjänst till Nigeria i november. Barnet är 6 månader och skall inte följa med. Hon fick en dos Stamaril 2010 och har ett intyg på det med 10 års giltighet. Behöver jag vaccinera om henne inför denna tjänstgöring? Hur sent innan avresa vågar jag i så fall ge vaccinet då hon väl behöver avsluta amningen först? Är det 10 dagar som gäller även om hon varit vaccinerad tidigare? Eller tror vi att Nigeria godtar ett intyg att den vaccination hon fick 2010 är livslång? Eller ska hon få intyg att det finns medicinska orsaker att hon ej kan vaccineras?

Svar: Knepig. Nigeria godkänner förmodligen inte livslångt skydd. Viremiperioden är kort för gula febern – max 1 vecka och hon har redan fått en dos så blir det sannolikt ingen viremi alls så du skulle kunna ge vaccin efter 8 dagars abstinens från amning. Tyvärr gäller dessutom 10 dagars karens efter dos eftersom 10-årsperioden har passerats. Jag vet inte när i november hon åker men hinner du inte innan 8+10 dagar har gått så skulle jag antedatera dos 2 men jag kan bara svara för mig. Skyddad är hon redan efter dos 1...

Fråga: En kund befinner sig på Sicilien. Han har blivit biten i handen av en hund. Den är troligen ej rabiesvaccinerad. Uppsökte sjukvård och såret syddes enl uppgift ihop. "Inga sprutor gavs" skriver han. Är det motiverat med rabies postexpositionsprofylax? Tyvärr verkar vi ha missat att vaccinera honom innan han åkte så vi vet inte heller om han är stelkrampsvaccinerad sedan barndomen. Eftersom han är i Italien kan vi inte vaccinera honom här men min tanke är att hänvisa honom till en vårdkontakt på plats för bedömning vaccination. Tycker du det är motiverat?

Svar: Inte helt lätt. Enligt min generella information är Italien rabiesfritt. När jag kollar detaljer i WHO ser man tre fall av rabies bland rävar i Italien och ett humant fall biten av räv. = Låt de lokala instanserna ta beslutet och de har valt att inte vaccinera trots hundbett. Du kan alltid be kunden kolla hunden i 12 dagar även om han säkert blir nervös av detta. Tillägg: Risken för stelkramp i detta fall är helt mikroskopisk om han följt svenskt vaccinationprogram men har det gått mer än 20 år sedan sist så är det inte fel med booster.

Fråga: Kvinna född 1994 vaccinerade sig med första dosen mot vattkoppor 2019 (hade inte haft vattkoppor som barn, verifierat med blodprov enl pat:s önskemål). Nu vill hon kontrollera ett blodprov igen för att se om hon har ett skydd mot vattkoppor istället för vaccinera sig. Pat anser att hon tagit så mkt vaccin detta året (covid + TBE) och vill helst inte ta mer(?). Kan man kontrollera en serologi för att kontrollera att hon har skydd mot vattkoppor och att hon då INTE skulle behöva dos 2 för all framtid?

Svar: För långvarigt skydd mot vattkoppor behöver hon två doser. Även om hon skulle ha antikroppar vid provtagning just nu vet vi inte hur länge dessa håller i sig efter en enda dos = ge henne dos 2 - det orkar kroppen med.

Fråga: Jag har träffat en 77-årig man utan immunsuppression i slutet av juli som sökte för

några månaders anamnes på makulopapulösa hudutslag och även huvudvärk sedan 3 veckor. Attackvis huvudvärk. Stegrat CRP och lumbalpunktion visade 16 i leukocyter. Han är vaccinerad mot TBE med 5 sprutor, den senaste i april 2021. I utredningen tog vi bl.a. TBE-serologi som var negativ för IgM. Med tanke på att han var vaccinerad så tog vi en ny serologi och den skickades för neutralisationstest för att utesluta vaccinationsgenombrott även om den kliniska misstanken var låg. Det visade dock ingen antikroppsreaktion i något av proverna. Vi skickade därför ett prov för kontroll av TBE IgG till Jönköping som inte visade några IgG-antikroppar mot TBE trots fem doser vaccin. Han har ingen känd immunbrist eller immun-dämpande läkemedel. Han har normala immunoglobulinnivåer på el-fores. Verkar således inte svara alls med antikropps bildning på TBE-vaccin. Tror du att det är någon idé för honom att ta ytterligare TBE-sprutor i framtiden?

Svar: Sällsynt med negativ IgG efter så många doser TBE-vaccin men det finns. Lite beroende på vilken NT-testmetod man använt och vad man haft som cut off (50 eller 90 % inhibition?). Jag tror att han nått sitt "tak" och att extradoser inte lönar sig men OK att ge en dos efter 5 år. Den aktuella sjukdomen är väl en borreliameningit gissar jag.

Fråga: Vi har fått frågan från en familj som ska till Australien där pappan ska jobba. Barnen är 8 och 11 år. Man har önskemål om Varilvax, MPR och Twinrixvaccin samtidigt. Jag har tyvärr inte mer info än att de reser i januari eftersom jag inte har pratat med föräldrarna utan fått frågan från kollega. Är det lämpligt att ge dessa samtidigt? Annat man bör tänka på?

Svar: Ja, du kan ge alla samtidigt. Såvitt jag vet har också Australien med vaccin mot meningo-kocker i sitt barnvacc-program.

Fråga gällande dosering för japansk encefalit. Det står dos 2 efter 1-4 veckor. Tidigast 1 vecka vid tidsnöd men om patient inte kan förrän dag 10 efter dos 1 går detta då bra? Min fråga är om doseringen menas att dos 2 kan ges mellan 1-4 veckor efter dos 1? Enligt FASS står det nämligen två scheman; grundschema där dos 1 är dag 0 och dos 2 är dag 28 och snabbschema

är dos 1 dag 0 och dos 2 dag 7. Blev förvirrad huruvida det behöver vara antingen eller när det gäller schemat.

Svar: Förstår din fundering. Det finns inga studier med intervallen 8-27 dagar - därav den mystiska skrivningen. Men räkna med att detta intervall går lika bra som 0+7 eller 0+28.

Fråga: I år kommer vi att vaccinera med högdos influensavaccin. Jag är upplärd att man kan ge två "vanliga" influensavaccin per säsong, om man tar tidigt under säsong och sedan ytterligare en i slutet för att täcka hela. Är det OK att ta en högdosvaccin tidigt och senare efter 3 månader fylla på med en vanlig Vaxigrip?

Svar: Intressant fråga där jag skulle nöja mig med en högdos per säsong. Har inte sett någon studie på högdos två doser och tror att effekten bör hålla i sig längre redan med en högdos.

Fråga: En fråga som jag ej kan finna svar på. Fluzone, Influvac Tetra hållbarhet efter uttag ur kylskåp?

Svar: Två dygn enligt vad jag fått fram.

Svar på förra månadens fall:

"En flicka 13 år skall få vaccin Engerix. Flickan väger cirka 70 kg. Ska hon ha barn eller vuxendoser? Går man efter vikt eller immunsystemets "utvecklingsfas"?"

Svar: Enligt fabrikanten är det kronologisk ålder som gäller.

Månadens fall:

Fråga: Man född 1985 ursprungligen från Tyskland men bott i Sverige i 6 år. Enl tyska rekommendationer så ville han fylla på med Boostrix Polio. Grundvaccinerad som barn med 3 doser, sedan påfyllnadsdoser när han var 16 år och 26 år. Andra regler i Tyskland? Jag tänker att han kan vänta ytterligare 10 år? Vad tycker du?